

Undervisningsbeskrivelse

Stamoplysninger til brug ved prøver til gymnasiale uddannelser

Termin	Vinter 2024
Institution	VUC Lyngby
Uddannelse	Hf-enkeltfag
Fag og niveau	Psykologi C (elearning)
Lærer(e)	Kirstine Riiber Wind
Hold	24psyc21
Kursusuger	16 uger - med en afleveringsopgave om ugen

Oversigt over tematiske undervisningsforløb:

Tema 1	Introduktion: Psykologi C
Tema 2	Menneskets udvikling
Tema 3	Mennesket i modgang
Tema 4	Mennesker i konflikt
Tema 5	Arbejds- og organisationspsykologi

Tema 1	Introduktion: Psykologi C
Indhold	<p><u>Kernestof:</u></p> <p>Personlighedspsykologi, udviklingspsykologi, socialpsykologi og kognition & læring.</p> <p><u>Beskrivelse af temaet:</u></p> <p>I det første forløb gennemgår vi forskellige teorier, som vi sætter sammen med menneskets to køn – mænd og kvinder. Temaet giver et indblik i forskellige teorier. Vi starter med Skinner og Giddens. Herfra går vi til evolutionspsykologien og psykoanalysen ved Freud. Til sidst kommer Piaget. Afslutningsvist er der supplerende tekster om "køn", der samler de forskellige teorier.</p> <p>Forløbet er struktureret så teorier, der lægger sig til miljømæssige aspekter, kommer først efterfulgt af psykologiske skoler, der fokuserer på arvets betydning.</p> <p>Kursisterne vil løbende skulle forholde sig kritisk til teorierne samt det omgivende samfunds indflydelse på forskellige teorier.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Opgave om Introduktion til psykologi: <ul style="list-style-type: none"> • <i>Grundlæggende psykologi og socialpsykologi iBog:</i> Indledning om hverdagspsykologi og pop-psykologi • <i>Grundlæggende psykologi og socialpsykologi iBog:</i> Kap. 1 om Den videnskabelige psykologi & De vigtigste psykologiske tilgange. • <i>Læreplanen for psykologi c.</i> 2. Opgave om Skinner (behaviorisme) <ul style="list-style-type: none"> • <i>Psykologiens veje iBog</i>, kap. 9: Fra behavioristisk til social-kognitiv læringsteori. • <i>Seje piger og søde drenge</i>. April 2011 pædagogernes fagblad • Watsons eksperiment med lille Albert (indlæring af frygt): http://www.youtube.com/watch?v=XtOucxOrPQE&feature=related • Skinners boks (indlæring ved straf eller belønning): https://www.youtube.com/watch?v=I_ctJqJlrHA • Banduras bobo doll (indlæring ved imitation): https://www.youtube.com/watch?v=egNaLerMNOE 3. Opgave om Giddens (postmoderne psykologi) <ul style="list-style-type: none"> • Teksten <i>Postmoderne Psykologi</i> (fra Hvorfor ryger Nille?) liv.dk Forebyggelsesprojekt om Ung og Rygning, Kræftens Bekæmpelse • <i>Psykologiens veje iBog</i>, kap. 19: Ungdom og senmodernitet: Følgende afsnit: Sociale arenaer, roller og identitet, Det multiple selv og Identitet som et refleksivt projekt. • <i>Klæder skaber børn</i> fra Socialpædagogen. Børn & Unge, april 2011.

	<p>4. Opgave om Darwin og Freud (evolutionspsykologi og psykoanalyse)</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Evolutionspsykologi og Parforhold</i> af Jonatan K Karnøe • Psykoanalysen fra <i>Psykologiske Perspektiver</i> af Ole Schultz Larsen, 1998, s. 13, 19 – 29. • YouTube: The Marshmallow test: https://www.youtube.com/watch?v=QX_oy9614H <p>5. Opgave om Piaget og køn (kognitionspsykologi)</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Psykologiens veje iBog</i>: Kap. 4: Køn og kønsforskelle • <i>Psykologiens veje iBog</i>: Kap. 12: Den 1. side om assimilation og akkommodation. • <i>Psykologiens veje iBog</i>: Kap. 2 om kognitiv psykologi om kognitive skemaer • <i>Fra Bruce til Brenda</i> af Ole Schultz Larsen • <i>Kønskampen i børneopdragelsen er død</i>, Information, 08.10.08
Omfang	5 uger
Særlige fokus-punkter	<p>Der arbejdes på at eleverne tilegner sig en basal videnskabsteoretisk forståelse, samt forståelse af, at menneskets psyke kan forstås ud fra flere teorier. Derudover dækker teorierne både miljømæssige såvel som arvelige påvirkninger i personlighedspsykologien.</p> <p>Det vil være gennemgående, at de tre taksonomiske niveauer – et problemorienteret, et redegørende og et diskuterende vil være grundlaget for arbejdet.</p>
Væsentligste arbejdsformer	Undervisningen foregår asynkront via nettet. Derfor vil opgaverne bygge på skriftlige opgaver, som kursisterne laver selvstændigt.

Tema 2	Menneskets udvikling
Indhold	<p><u>Kernestof:</u></p> <p>Udviklingspsykologi, personlighedspsykologi og kognitionspsykologi.</p> <p><u>Beskrivelse af temaet:</u></p> <p>I dette tema starter vi med at arbejde med Stern og ser på, hvordan det lille barn udvikler sig. Vi gennemgår Bowlbys tilknytningsteori, indre arbejdsmodeller og tryk basis/sikker base samt Ainsworths tilknytningsmønstre. Vi ser også på, hvordan nogle voksne har svært ved at vænne sig til at tage ansvar og være forældre.</p> <p>6. Opgave om Sterns (udviklingspsykologi)</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Psykologiens veje iBog</i>: Kap. 6: Udviklingspsykologi: Afsnittet Daniel Stern og hans fem udviklingstrin. • <i>Det gode samspil</i>: https://www.youtube.com/watch?v=lvc61awUSak • <i>Still face eksperimentet</i>: https://www.youtube.com/watch?v=apzXGE-bZht0&t=2s <p>7. Opgave om Bowlbys tilknytningsteori (udviklingspsykologi)</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Psykologiens veje iBog</i>: Kap. 6: Udviklingspsykologi: Afsnittet: John Bowlby og Mary Ainsworth. • <i>Anvendt Psykologi</i>, 2005: En tryk basis, s. 200-206. • <i>Fremtidens døgninstitution: Rebekka og Jason i samme verden</i> fra Socialpædagogen, 03.09.10. • Mary Ainsworths <i>Fremmedsituationstesten</i>: https://www.youtube.com/watch?v=QTsewNrHUHU&t=2s
Omfang	2 uger
Særlige fokuspunkter	<p>Kursisterne skal kunne give en definition af, hvad god omsorg er og kunne redegøre for Sterns udviklingsteori og begreberne for hvert udviklingsområde samt anvende disse begreber på en case. Formålet er også at kunne redegøre for moderne spædbarnsforskning. Derudover er læringsmålet med Bowlbys tilknytningsteori at forstå, hvordan tilknytningen foregår og dens betydning for barnet på længere sigt.</p> <p>Det vil være gennemgående, at de tre taksonomiske niveauer – et problemorienteret, et redegørende og et diskuterende vil være grundlaget for arbejdet.</p>
Væsentligste arbejdsformer	Undervisningen foregår asynkront via nettet. Derfor vil opgaverne bygge på skriftlige opgaver, som kursisterne laver selvstændigt.

Tema 3	Mennesket i modgang
Indhold	<p><u>Kernestof:</u></p> <p>Udviklingspsykologi og personlig & identitet</p> <p><u>Beskrivelse af temaet:</u></p> <p>I dette tema ser vi på omsorgssvigt. Vi starter med at se på Spitz, som har lavet undersøgelser på et kvindefængsel. Vi gennemgår også Harlows abeforsøg. Vi læser desuden om forskellige former for omsorgssvigt/overgreb. Vi undersøger symptomer/reaktioner og inddrager begrebet resiliens. Vi ser på forskellige måder, hvorpå man kan kæmpe sig igennem et omsorgssvigt. Enten ved pædagogisk støtte (behavioristisk eller tilknytningsteoretisk tilgang), eller ved at skabe Oplevelse Af Sammenhæng (Antonovsky). Til sidst ser vi på konsekvenser af omsorgssvigt.</p> <p>Efterfølgende ser vi på psykologien indenfor krise. Vi ser på krisens forløb ved Cullberg og vi gennemgår Freuds forsvarsmekanismer. Kursisterne analyser en ung mand, Benjamin, med udgangspunkt i en dokumentar om hans kriseforløb, da han mister begge forældre.</p> <p>8. Opgave om omsorgssvigt</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Psykologiens veje iBog</i>: Hele kap. 8: Tilknytningsforstyrrelser og omsorgssvigt. • <i>Langsigtede virkninger af omsorgssvigt</i> af Ole Schultz Larsen. • <i>Psykologiens veje iBog</i>: Kap. 23: Stress og coping: Afsnittet: Oplevelse af sammenhæng (OAS). • <i>Fremtidens døgninstitution: Karen gjorde forskellen</i> fra Socialpædagogen, 03.09.10 • Youtube: Harlows forsøg med Rhesusaber: http://www.youtube.com/watch?v=OrNBEhzig8I • Youtube: Spitz' optagelser af omsorgsvigtede børn: https://www.youtube.com/watch?v=VMWb8rfU-rg&t=1s • Dokumentar: <i>Min barndom i helvede</i>, om Lisbeth Zornig Andersens opvækst: https://www.youtube.com/watch?v=diDRwjfqi5s <p>9. Opgave om krise</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Psykologiens veje iBog</i>: Kap. 28: Kriser og kollektive katastrofer. • <i>Psykologiens veje iBog</i>: Kap. 16: Psykoanalyse: Afsnittet: Forsvarsmekanismer. • Dokumentar: <i>Benjamins Tragedie</i>: https://vimeo.com/18005925 • Selvproduceret ark om at lave en psykologisk problemstilling • Selvproduceret materiale og indtaling om at lave en psykologisk problemstilling
Omfang	2 uger

Særlige fokus-punkter	<p>Målet for undervisningen er at give kursisten en forståelse for tilknytningens og barndommens betydning for den senere udvikling, samt at kunne skelne mellem forskellige former for omsorgssvigt. Desuden er målet at skabe et overblik over de mange faktorer af belastende og beskyttende karakter, som påvirker hinanden i et omsorgssvigt. Dette vil både ses fra forældrene samt barnets perspektiv.</p> <p>Der inddrages også tekster omkring det konkrete pædagogiske arbejde med børn og unge, der har været udsat for omsorgssvigt.</p> <p>Kriseforløbet har til hensigt at give et indblik i, hvor skrøbelige mennesker er, samt hvilke psykiske processer, der optræder hos mennesker i krise. Temaet vil se på krisens forløb og brug af forskellige forsvarsmekanismer.</p> <p>Det vil være gennemgående, at de tre taksonomiske niveauer – et problemorienteret, et redegørende og et diskuterende vil være grundlaget for arbejdet.</p>
Væsentligste arbejdsformer	<p>Undervisningen foregår asynkront via nettet. Derfor vil opgaverne bygge på skriftlige opgaver, som kursisterne laver selvstændigt.</p>

Tema 4	Mennesker i konflikt
Indhold	<p><u>Kernestof:</u></p> <p>Socialpsykologi, personlighed & identitet og kognitionspsykologi.</p> <p><u>Beskrivelse af faget:</u></p> <p>Temaet vil tage afsæt i socialpsykologien, hvor grundlæggende gruppebegreber og socialpsykologer såsom Asch og Milgram præsenteres. Dette vil efterfølges af teorier vedrørende konflikt. Her vil vi se på konflikt som en 8-trins trappe og forskellige stiltyper i forhold til at håndtere en konflikt – <i>undvigende, tilpassende, konkurrerende, samarbejdende og kompromissøgende</i>. Vi vil se på <i>kognitiv dissonans teori</i> samt <i>social identitetsteori</i>. Menneskers kognitive kategoriseringer af andre vil videreføres i forståelsen af begreberne ingroups og outgroups. Disse aspekter vil inddrage en forståelse af gruppestrukturer i forhold til både mindre og større grupper. Her vil der også inddrages en forståelse af fordomme og stereotyper samt identitet.</p> <p>10. Opgave om konflikt</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Anvendt psykologi</i>, 2005: Konflikter, s. 354-358. • <i>Psykologiens veje iBog</i>: Kap. 20: Kommunikation: Afsnittet: Afspænding, jagsprog og cirkulær forståelse. • <i>Psykologiens veje iBog</i>: Kap. 21: Socialpsykologi: Afsnittet: <i>Solomon Asch</i>. • <i>Psykologiens veje iBog</i>: Kap. 24: Ondskab: Afsnittet: Lydighedens dilemma. • Youtube: Aschs eksperiment: http://www.youtube.com/watch?v=QzS5LS6m3KE&feature=related • Youtube: Milgrams eksperiment: https://www.youtube.com/watch?v=eTX42IVDwA4 • Case: <i>Konflikten endte med fyringer</i> fra BUPL. <p>11. Opgave om holdninger og social identitetsteori</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Psykologiens veje iBog</i>: Kap. 21: Socialpsykologi. • <i>Psykologiens veje iBog</i>: Kap. 19: Ungdom og senmodernitet: Afsnittet Hvad er identitet? • <i>Social identitetsteori</i>, af Jonatan Kolding Karnøe. • Case: <i>Indsatte redder fangevogter fra overfald</i>, Politiken.dk, 7. juli 2009.
Omfang	2 uger

Særlige fokus-punkter	<p>Fokus er på gruppen og de processer, der foregår her samt social identitetsteori.</p> <p>Derudover giver temaet en viden om konflikter – mellem individer og/eller grupper, samt et indblik i, hvordan mennesker ikke altid er rationelle væsener. Dette belyses i holdninger.</p> <p>Det vil være gennemgående, at de tre taksonomiske niveauer – et problemorienteret, et redegørende og et diskuterende vil være grundlaget for arbejdet.</p>
Væsentligste arbejdsformer	<p>Undervisningen foregår asynkront via nettet. Derfor vil opgaverne bygge på skriftlige opgaver, som kursisterne laver selvstændigt.</p>

Tema 5	Arbejds- og Organisationspsykologi
Indhold	<p><u>Kernestof:</u></p> <p>Socialpsykologi, læring, personlighed & identitet og kognitionspsykologi</p> <p><u>Supplerende stof:</u></p> <p>Arbejds- og organisationspsykologi</p> <p><u>Beskrivelse af temaet:</u></p> <p>Temaet vil tage afsæt i grundlæggende teorier om stress, herunder stressens funktion, hvor der både inddrages fysiske såvel som psykiske faktorer. Derefter vil der ses på forskellige former for stressorer. Herefter vil der introduceres teorier om psykisk arbejdsmiljø, herunder Karaseks krav-Kontrol model. Herefter vil forløbet kort introducere Scientific Management, Human Relation skolen samt Lewins ledelsesstile. Forløbet vil bruge stress og arbejdsmiljø som den overordnede referenceramme.</p> <p>Grundlæggende skoler indenfor organisationsteorier præsenteres – Scientific Management og Human Relation Management.</p> <p>Afslutningsvist ses der på læring i organisationer. Tavs og sproglig viden gennemgås samt den behavioristiske og kognitive tilgang til læring.</p> <p>12. Opgave om Stress og arbejdsmiljø</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Psykologiens veje iBog</i>: Kap. 23: Stress og coping: Afsnittene: Stress og coping, Akut og kronisk stress og Stress: Et samspil mellem ydre og indre faktorer. • <i>De seks guldorn</i> fra Videncenter for Arbejdsmiljø. • YouTube klip: DSB tur-retur: http://www.youtube.com/watch?v=RoejvYCEZMs • Case: It-Bjarne (en eksamenscase) <p>13. Opgave om Organisation og ledelse</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Psykologiens veje iBog</i>: Kap. 23: Stress og Coping: Afsnittet: Fra industri- til service- og til vidensarbejde. • <i>Psykologiens veje</i>: Kap. 21: Ledelsesteorier, s. 370 – 373. • Artikel: <i>Mindre stress med fælles planlægning i Hjemmepleje Øst</i>. fra Videncenter for Arbejdsmiljø. <p>14. Opgave om Læring i organisationer</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Psykologiens veje iBog</i>: Kap. 13: Viden, læring og undervisning: Afsnittet: Tavs og sproglig viden. • <i>Psykologiens veje iBog</i>: Kap. 17: Eksistentiel og humanistisk psykologi: Afsnittene: Maslows behovshierarki samt Højdepunktsoplevelser og flow. • Artikel: <i>Mød en socialrådgiver</i> fra Uddannelses Guiden (Undervisningsministeriet).

	<p>15. Opgave om Kommunikation og metode</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Psykologiens veje iBog</i>: Kap. 22: Læs kun "Mobilen og de sociale medier". • <i>Psykologiens veje</i>: Kap. 3: Læs kun kvantitativ og kvalitativ metode • Selvproduceret ark om "<i>Fremgangsmåde i psykologi - metode</i>" (ved artikler/casen og undersøgelser) <p>16. Opgave om Eksamensøvelse</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kauai-undersøgelsen, fra <i>Psykologiens veje</i> (ibog). • Eksamensopgave fra "Ved det grønne bord" og videoerne hertil: • Bilag 1: <i>Vil tidligt skadede børn komme sig efter adoption?</i> <i>Psykologi Nyt</i> 1998. • Bilag 2: <i>Udsatte børn skal hjælpes med tidlig indsats</i>, Videnskab.dk, april 2010.
Omfang	5 uger og en uge med repetition
Særlige fokus-punkter	<p>Forløbet har til hensigt at give kursisterne et overblik over forskellige aspekter af arbejdslivet.</p> <p>Udgangspunktet er stress og arbejdsmiljø, og det vil fungere som en løbende referenceramme. Efterfølgende er ønsket, at læring på arbejdspladsen introduceres. Krav-kontrol-modellen indeholder en akse der fører mod stress. Den anden akse fører mod udvikling og læring. Ved at starte i stress og afslutte i læring er cirklen sluttet – det sunde arbejde kontra det udviklende arbejde.</p> <p>Til slut ser vi på hvordan kommunikationen i det postmoderne samfund er præget af mobils og de sociale mediers indtog og hvordan denne udvikling præger os. Herudfra øver vi de metodekritiske færdigheder ud fra tekstens kvantitative og kvalitative undersøgelser.</p> <p>Endelig vil en eksamensøvelse give mulighed for at repetere dele af pensum.</p>
Væsentligste arbejdsformer	<p>Undervisningen foregår asynkront via nettet. Derfor vil opgaverne bygge på skriftlige opgaver, som kursisterne laver selvstændigt.</p> <p>Spørgedag på skolen eller via teams med evaluering, repetition og opsamling på eksamensøvelsen.</p>